

Ossié!

EGYESÜLETI

ÉRTESITŐ

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége — Cleveland, Ohio, USA.
1962. Február

2. Szám

• HIVEN • BECSÜLETTEL • VITÉZÜL •

BAJTÁRS!

Emigrációnk 17. évében, az idegenben eltöltött 17. Csendőrnapon szólok Hozzád, hogy idézzem a multat, emlékeztesselek a jelenre és utat mutassak a jövőre.

A mult a miénk! Nyolcvan esztendőös örökségünk, melynek során bőven öntözte csendőr vér az áldott magyar földet. Nem számított, hogy béke volt-e, vagy háboru, mert hisz' a magyar csendőr a békében is állandóan harcban állott a rosszal és amint kilépett a laktanya kapuján, a rá leselkedő gonoszok miatt egyik lába a sirban, a másik-a mérhetetlen felelősség terhével-a börtönben volt. Hányan veszték el, százak, ezrek, nem tudhatjuk és lehet, hogy sohasem fogjuk megtudni, de emléküket — szívünkben bajtársi kegyelettel — hűséggel őrizzük.

Bajtárs! Te nemcsak a közbiztonság csataterain álltad meg a helyed hiven és becsülettel, hanem ott voltál vitézül a háborukban is, ahol honvéd bajtársad vérzett.

A jelen? Szent István országa idegenek prédája lett és népe nem ura többé saját portájának. Éhes sisera-had lepte el hegyeit, völgyeit és sinylődik, pusztul a nép a meg nem szünő, csak növekvő terhek alatt.

Ne tévesszenek meg a hazug számok, se az ostoba statisztikák. A magyar orvos ma nem a fiatal életeket menti, hanem parancsra megszakítja azokat, s mindez a "szociálista törvényesség" szent nevében ott, ahol pedig — amint ők hirdetik — "legnagyobb érték az ember"! A saját fajtája ellen ilyen borzalmas bünt soha senki el nem követett, mint ez a magát magyar törvényhozásnak nevezett gyülekezet. A jelen tehát ott nem a magyaroké Bajtárs, hanem a sátné és az ő zsoldosaié. Nekünk azonban itt szolgálnunk kell ezt a szomorú jelent is becsülettel, hogy felépíthessük az új magyar jövőt! Azt a jövőt, amelyik azonban már nem a miénk, — hiszen felettünk az idő eljár, — hanem a gyermekeinké, a magyar fiatalságé, a leendő új, szabad Magyarországnaké! Az otthon némaságra van kárhoztatva, a magyarság pedig kiirtásra, teljes beolvadásra ítéltetett. Nekünk adatott meg a nagy kegyelem, hogy itt szabad földön népünk szószólói lehessünk. Hisszük, hogy eljön a leszámolás ideje, mert az isteni világrend örök törvényét ideig-óráig meg lehet zavarni, de megváltoztatni soha! A Pax Moscoviana után eljön a Pax Christiana ideje is és ezt az új világot a mi magyar fiatalságunknak kell majd felépíteni. Bajtárs, erre gondolj, erre készülj fel, erre neveld a gyerekeidet is. Ne engedd, hogy ettől a szent céltől eltéríthessen a pénz, a jólét, a kényelem!

Bajtárs! Maradj meg mindig magyarnak. Tartsd meg gyermekeidet is mindig, minden körülmények között, mindenütt magyarnak. Ha ezt teszed, akkor hiven szolgáltad a magyar jövődöt!

Bajtársad.

ŐRSÉGVÁLTÁS A VÁRBAN

Egyszer volt, hol nem volt... Száguldva rohannak az időmozdony kerekei... Valahol messze, valahonnan a mult ködéből elém villan a Duna gyöngyének, Budapestnek elmosódott, jellegzetes képe... Február közepe van és én a Gellért-hegyről nézem az alatt fekvő merészívü hidakat, amelyeken apró emberhangyák igyekeznek és játékskatulyáknak tűnő csilingelő villamosok huznak át a szemben fekvő pesti-, vagy onnan az innenső budai oldalra... A Dunán már megtört a jég és a hidak lábainál feltorlódott zajló jégtáblák fölött kecses mozdulatokkal végzik akrobata mutatványaikat a fehérmellű sirályok...

Odébb lent a Várban, Buda ódon falai között trombitaszó harsan. A Várkapunál a Mátyás király emlékére emelt — vadászcsoportot megörökítő — szoborcsoport főalakjáról egy pihenő galamb nézi csodálkozó szemmel a belső őrépület előtti sürgést-forgást.

A kaput őrző testőr megmerevedik. Öltözete és mozdulatlansága Pompeji hamujában talált római légionárius kövévalt alakjára emlékeztet.

A biedermeier korszak romantikus emlékeit őrző ablakok kitarulnak és a csendes budai szobácskákból kiáradó levendula illat belevegyül a Dunáról feltörő februári ködbe. Az ablakkeretekben megjelenő kipirult arcú szépséges budai lányok úgy festenek az utcáról nézve, mint egy gigantikus képtárlat ragyogó színekkel megfestett Tizián képei.

Harsog a kürt! Az őrséget adó Ludovikások az őrépület előtt már fegyverben állnak!

Lent fantasztikus hangokat hallatva éli lüktető életét a Duna gyöngye: a magyar Főváros. Itt fent lenge szellő suhan be a történelmi patinájú utcácskába. Minha az Alföld, a Hegyalja és a Dunántul népe szellők szárnyán küldené ide simogató szeretetét ezen a napon, február 14-én az ősi Buda falai közé. Mert ünnep, a m. kir. csendőrség ünnepnapja, Csendőrnapp van ma!

A Disztér felől harsog a közeledő kürt szava! Üzletek, vendéglők, éttermek és az ódon budai kiskocsmák ajtajaiban örömtől és büszkeségtől ragyogó arccal állnak a vendégek és a gazda.

A sok-sok történelmi emléket őrző macskaköveken ütemesen dobban a felvonuló csendőr-szakasz lépte.

Markáns arcú idős tábournok fordul ki a Disztér sarkán lévő Honvédelmiből. Vezényszó csattan bele a kürt harsogásába! Megvillan a csendőr-szakaszt vezető tiszt kardja. Fejek vetődnek az elrendelt irányba, s a fehérkeztyüs kezek villanásszerűen csusznak le a fegyverszija, a léptek dobbanása pedig még ütemesebbé válik...

Oh Isten! Hol vagytok antik Hellén és büszke Róma halhatatlan szobrászai? Jöjjetek, hozzátok vésőtöket, mert ezt a fenséges és csodás pillanatot csak a Ti láng-lelketek tudja márványba vésní!... Nézzétek ezeket az embereket!... Bámuljátok az egyakarát megnyilvánulásának ezt a feledhetetlen pillanatát!... A katonai ritmus, a mozgás utolérhetetlen és utánozhatatlan nagyságát!...

Magyar csendőrök ezek! A nagyvilág első katonái, az ősi magyar falvak földművelőinek fiai!...

Harsog a kürt a vártán!... Meghajlik a zászló, s a leendő tiszttek, a Ludovikások puskával tisztelegnek a magyar föld egyszerű fiai, a csendőr előtt...

A gótikus várablakok egyikéből észrevétlenül figyel a Legfelsőbb Hadur, Otrantó hőse, az ország Kormányzója. Kemény katona arcán a megelégedés és büszkeség simítja el az időráncokat.

Február 14-ike van!... Csendőrnapi!...

Az akadémikusok szakasza elvonul... Az acélkék kakastollakkal játékoskedvű februári szellő berzenkedik... Fehérkezttyűs kezek fogásától feszülnek a puskák szijai... Tompán, ütemesen koppannak az örként kiállított csendőr léptei... Ma, február 14-én, Csendőrnapon hűsége és hódolata szemléltető jeléül magyar csendőr vigyázza az ország Kormányzóját, s adja Legfelsőbb Hadurának a tisztelgő diszörséget...

Messze idegenben ez villan élénk ma...

Egyszer volt... hol nem volt...

Elesettségünkben, busuló hazátlanságunkban, gondoljunk vissza arra az időre, amikor a harmadára zsugorított ország templomaiban február 14-én felcsendülő „Te Deum” szárnyain magyar csendőr küldte dicsőítő imáját a Legeslegfelsőbb Hadurhoz és borult térdre fiui alázattal az Örök Isten trónusa előtt...

Mert testünk-lelkünk úgy a bánatban, mint az örömben oda gyökerezett, ahol zug az a négy folyó... ahol egy ezredévről susognak a lombok... ahol ősök és Hősök vérétől volt életdus a humusz... ahová visszavágyik a nagyvilág országutjára kivetett árva magyar lelkünk...

I. EGYESÜLETI BESZÁMOLÓ

Tevékenységek

beszámolóját az 1. számban az 1960-61-es Szilveszterünknél szakítottuk meg, melynek rendezése és kivitelezése minden igényt kielégített. A magyar zenekar nemcsak az ifjuságnak szolgált modern táncokkal, hanem az idősebbekben is felidézte fiatalságuk báljainak szép emlékeit a hangulatos, ismert régi keringőkkel.

Az éjféli előtti percekben az emelvényre lépett Egyesületünk legidősebb bajtársa és elbucsúztatta az Ő évet, amelyik ha nem is hozta meg a mindnyájunk leghőbb vágyát, de legalább annyit lehetővé tett, hogy kis Egyesületünk ez évben is eleget tudott tenni célkitűzéseinek, különösen a megszorodott számú rászoluló bajtársaink megsegítése terén.

Utána a rövid elsötétítés alatt 600 torokból hangzott fel a Himnusz, olyan áhitattal, mintha azt egy begyakorolt vegyeskar énekelte volna. Majd az ismét fényárban uszó teremben bajtársunk keresetlen meleg szavakkal, reménykedve köszöntötte az újévet.

A rákövetkező félórás ropogós csárdásnak még az idegen nemzeti-ségű vendégeink sem tudtak ellentállani.

A februári hagyományos ünnepünket a Csendőrnapot szép műsor és az azt követő 200 teritékes vacsora keretében ez évben a West oldali Kalvin teremben rendeztük meg. A nap jelentőségét ünnepi szónokunk méltatta beszédében, különösen a vendégseregnek adva képet a csendőrség multbeli hivatásáról, szerepéről azzal, hogy méltán gyásznapnak is nevezhetnénk ezt a napot, annyi volt a hősi halottunk. Beleszötte beszédjébe egy otthon élő idős bajtársunk megható beszámolóját is arról, hogy ők ott, minden hívás nélkül, hogyan ünnepelték meg lélekben egy templomban ezt a napot.

A nivós műsor minden számát nagy tetszéssel fogadta a több mint 200 főnyi közönség, akik között v. Kovács Gyula altbgy-ot, a M.F.B. üv. alelnökét is üdvözölhettük.

Az izletes és bőséges vacsora után közönségünk még sokáig együtt maradt meleg bajtársi hangulatban.

A februárban összehívott évi R. közgyűlésen az elnöki beszámoló és a bizottságok, valamint az ellenőrök jelentései után megtartottuk az új választásokat, letárgyaltuk a beérkezett javaslatokat, melyek közül a leglényegesebb az alapszabályoknak az a módosítása, hogy az elnököt ezután nem egy, hanem két évre választjuk.

A tavaszi Igazgatósági gyűlés folyó ügyeket tárgyal, majd megbizta a vigalmi bizottságot, hogy tegye meg az előkészületeket a város fiatalsága

által kedvelt Pöttyös Bál és egy szűkebb körű egyesületi piknik megrendezésére.

Az előbbi egy East oldali Club bérelt helyiségeiben került megrendezésre, s az a várakozásnak megfelelően igen jól sikerült. A Megay fiuk remekül összeszokott zenekarának változatos műsora mellett mindenki kellemesen érezte magát. Szép számban voltak messze vidékről jött vendégeink is.

A családi pikniket egy bajtársunk farmján, 76 résztvevővel tartottuk meg, hűs fák alatt, zsványpecsenye sütéssel egybekötve. A gyerekeknek ezenfelül hűsítőkkal, tejjel kedveskedett a Közösség. A farm a városon kívül, egy új településen fekszik, ezért a még ismeretlenek tájékoztatására a főútról való letérésnél egy hatalmas tábla mutatta az irányt, "Pekáry lovas örs" felirással. Habár a tanya a maga valójában nem örs, de a tábla felirata mégis találó volt, mert a farmon a házigazda két hátaslova állott az "öreg csontok" és a gyerekek rendelkezésére az egyéb számos játék mellett, azok kimondhatatlan örömére. Jó hangulatban még holdvilágnál is együttmaradt a társaság, akik között két új tagunkat és családtagjaikat üdvözölhettük.

A múlt évekhez hasonlóan, testületileg, vagy küldöttséggel ez évben is résztvettünk minden magyar hazafias megmozduláson, ünnepségen, előadáson és tartottuk a megértő összeköttetést a közös magyar érdekeket szolgáló egyesületekkel.

Mint idetartozót, itt külön is megköszönjük a helybeli MHBK. csoport új vezetőjének, dr. Balló István bajtársunknak a közös célt és egységet szolgáló megleghangu átiratát, amelyben megválasztását követően a következőket írja: "... törzsgyűlésünk egyhangu határozata, hogy ... a jövőben szorosán együtt kíván működni a M.Cs.Cs.K-ével ... ezzel tartozunk közös multunknak és nemes katonahagyományainknak ... ebben a kétségek és bizonytalanságok között vergődő világban egyesült erővel jobban szolgálhatjuk a megvalósításra váró magyar feladatokat. Kérlek fenti határozatunkat bajtársaink előtt ismertetni."

Novemberben megindítottuk az Egyesületi Értesítünket, amely egyhangu döntésünkkel az alapszabályainkban foglalt egyik jelentős, vállalt kötelességünknek és messze országokból, bajtársaktól jött kéréseknek tettünk eleget. Sajtó nélkül a bajtársi szellem ápolása és a segélyezés meg nem oldható, különösen mert a sors így szétszórta bennünket. Azt, hogy helyesen határozotunk és hoztuk meg az anyagi áldozatot is, mutatják a már eddig is beérkezett üdvözlő, elismerő levelek, melyekből a Szerkesztő Bizottság közléseinél ismertetünk néhányat.

Az év folyamán, — mert a szükség úgy hozta magával, de amit csak a minket pártoló közönség jóvoltából tehattunk meg, — nemcsak Karácsonykor, hanem néhány esetben már évközben is küldtünk szét kisebb-

nagyobb segílyt európai országokba 21 bajtársunknak, vagy azok hátramaradottainak és az ottani magyar iskoláknak, 907 dollár összegben. Ez a mult évvel szemben ismét emelkedést mutat, de több a rászoruló jelentkező is.

A köszönőlevelek igazolják, hogy munkánk sok örömet eredményezett, mert mindég a szükséget szenvedőknek juttattuk el azt.

A decemberben megtartott Igazgatósági gyűlésen a folyó ügyek tárgyalása után az elnök köszönetet mondott a Szerkesztő Bizottságnak az E.É. helyes összeállításáért. Majd a szilveszteri teendők megbeszélése és a szerepek kiosztása után a közeledő Csendőrnapi megrendezésének ügye is tárgyalás alá került.

Az 1961-62-es Szilveszterünket a mult évben is bérelt termekben, de a fokozódott érdeklődésre tekintettel, még több asztallal, illetve ülőhellyel bővitve rendeztük meg. Számításunk helyességét igazolta, hogy a megjelentek száma jóval 600-on felül volt, kik között sok új barátot üdvözöltünk.

Annak ellenére, hogy az amerikai törvények szerint — lévén vasárnap — éjjélig csak gyenge sört lehetett fogyasztani, — ami pedig nem magyar ital, főként nem Szilveszterkor —, a hangulat a hirdetett reggeli 4 óra helyett 5-ig kitölt záróráig egyformán emelkedett volt.

Az Ó évet a jelenlévő legidősebb bajtársunk bucsuztatta, azt az évet, amelyik világeseményekben gazdag volt ugyan, s amelyhez a mult év kezdetén mi magyarok ugyanitt annyi remény fűztünk, de amelyek eddig sajnos nem teljesedtek be. Üdvözölte a vendégeket és köszönetet mondott nekik a pártfogásukért, — amire különösen büszkéek vagyunk —, s amelyik lehetővé teszi a segílyakciónk sikeres keresztülvitelét. Bucsuztatóját "Ég veled kiöregedett 1961!" szavakkal fejezte be.

A szokásos — pont éjjélig — elsötétítés alatt felhangzott az amerikai, majd a magyar Himnusz, utána pedig bajtársunk szavai, melyekkel az újévet köszöntötte el nem muló reménnyel, ami éltet bennünket, s ami elviselhetővé tette az eddigi csalódásainkat is. Megértést és összetartást kért, hogy Istenben bizva, minden nemes és üdvös célkitűzésünknek híven, becsülettel tehessünk eleget. Utána mint egy megbolygatott méhkas kavart össze a több-száz vendég, ismerős és eddig ismeretlen, hogy családi megértésben egymásnak boldogabb ujesztendőt kívánjanak.

Kellemes meglepetésként hatott a megjelentekre, hogy a mellékteremben egy külön — hamisítatlan — cigányzenekar szórakoztatta az erre vágyókat, s az a 20 fontos, piros ropogósra kisütött újévi malac, amelyiket a belépőjegy szelvénye alapján sorsoltunk ki. A szerencsés nyerő, — egyik bájos Hölggy-vendégünk — hatalmas tácán vette át és a lemaradt sóvárgó tekintetéből kísérve vitte az asztalához. Ugyancsak kisorsolásra került

3 üveg pezsgő is, amit — méltányosan — fiatalabb korosztályba tartozó vendégeink nyertek.

Már a meghosszabbítás vége is közeledett, mikor a hazafelé szállingózás megkezdődött és hisszük, hogy mindenki meglegedetten, kellemes érzéssel távozott és ez az éjszaka is szorosabbra fűzte a barátságukat a csendőrökkel. A rendezők pedig azzal a megnyugvással léptek át az ujesztendőbe, hogy nem végeztek hiábavaló munkát 1961-ben, melynek ez a Szilveszter méltó befejezése volt. Egyben serkentésül is szolgált az új munkára, melynek első állomása a február 10-én megrendezendő Csendőrnapi nap lesz.

Ennek lefolyásáról a következő számunkban fogunk beszámolni.

ALAPSZABÁLYOK folytatása.

(Kivonat)

21. § **A Közgyűlés** az összes tagok egyeteme, az egyesületi élet legfőbb irányítója és ellenőrzője. Rendes Kgy-t évente egyszer kell tartani, rendkívülit a tagok 25%-ának a kérelmére. Minden indítványt 3 nappal a Kgy. előtt kell az elnökhöz eljuttatni. A rendes Kgy-en számol be az elnök az Egyesület évi működéséről, s itt teszi meg a jelentését a segély, vigalmi és pénztárbizottság. Itt történik a tisztségviselők megválasztása és fogadalomtétele. Szavazati joga csak az A. és R. tagoknak van. Indokoltan akadályozottak, meghatalmazás útján szavazhatnak.

22. § **Az Igazgatóság** a folyó ügyek intéző szerve. Tagjai: 5 tisztségviselő és 10 választott alapító tag. Hatáskörébe tartozik a tagok felvétele, kizárása, a Kgy-ek előkészítése, a vagyonkezelés. Negyedévenként ül össze.

23. § **A Bizottságok** közül az állandó jellegűeket, mint a pénztár, kultur és vigalmi, a segély, valamint a sajtó és szerkesztő bizottságokat a Kgy. választja. Tagjai felelősséggel tartoznak a működésükért. Egyéb, pl. fogadó, rendező, bizottságot esetenként az Igazgatóság is kiküldhet.

28-35 §§ Tisztségviselők:

Az elnök, aki az Egyesületet a nyilvánosság előtt képviseli, vezeti a Kgy-t és az Ig-i gyűlést. Ellenőrzi az ügykezelést.

Az alelnök gyakorolja az elnök minden jogát, annak akadályoztatása esetén.

A titkár vezeti a szükséges könyveket, s az elnök rendelkezései szerint intézi a levelezést, osztja szét a bizottságok postáját.

A segédtitkár a titkárt támogatja az irodai ügykezelésben.

A pénztáros az egyesület vagyonának őre és kezelője. Ő teljesíti az elnök által aláírt utalványozások kifizetését. Hitelesített pénztárkönyvet vezet, gondoskodik a tagsági díjak beszedéséről. Az Egyesület pénzét az Igazgatóság által kijelölt bankban helyezi el.

A jegyző szerkeszti meg a Kgy-ek és Ig-i gyűlések jegyzőkönyveit az elnök szövegezése szerint és hitelesítetteti az erre kijelöltekkel.

A háznagy gondoskodik az ünnepélyek, összejövetelek, multságokhoz szükséges termekről, annak disztítéséről, felvonulások előkészítéséről, s általában segítkezik az ünnepélyek rendezésében.

Az ügyész a jogi véleményadással és szaksterü elbirálásnál van az Egyesület segítségére, s ha szükséges, eljár annak nevében.

37. § Az Egyesület feloszlatása megtörténhet: hatósági intézkedésre, vagy ha a Kgy-en a tagok 2/3-a így dönt. Ez esetben a feloszlatáskor meglévő tiszta vagyont árva csendőr-gyerekek nevelésére és gondozására kell fordítani.

II. III. ELBESZÉLÉSEK

BOLOND ISTÓK

Irta: B. Kovács Freda

“Ezer esztendeje annak,
Hogy a magyarok itt laknak...”

Megmerevedünk, mint mikor megszakad a filmszalag és a mozgókép-ből groteszk, mozdulatlan csoport éktelenkedik a vásznon. Aztán... apám kezéből csörrenve hull ki a kanál és Lidi, a székely szolgálónk piros háziszóttos szoknyája felkavarja a csendet, amint átfut a szobán és kinéz az ablakon. Hangja csalódott:

— Csak Bolond Istók, instálom.

...“Most akarják, most akarják kiirtani,

De az Isten, a jó Isten nem engedi!”... hal el az ének az ablak alatt. Csak Bolond Istók! — sóhajunk, mert hiába a józan ész szava, hiába tudjuk a lehetetlent Trianon harmadik évében, szivünk reményért sir. Minden ősszel a tavaszi feltámadással biztatjuk magunkat és meddő tavaszon az ősztől várjuk szabadulásunkat. Majd... akkor... biztatgatjuk magunkat és közben hallgatva huzzuk kisebbségi sorsunk igáját napról, napra... évről, évre. És irigyeljük Bolond Istókot, akinek lám még énekelnie is szabad, s a kimondott igazságért nem jár börtön, huszonöt, csak azért, mert bolond.

Igaz, nem így volt ez eleinte! Ahányszor megjelent kopott, de mindig tiszta csendőr köpenyében, s vigan lengő kakastollas csákójában, bekisérték, elverték a szigurancán, amíg rájöttek, hogy ártalmatlan bolond, aki senkinek sem vét ha békén hagyják, de dühöngő örültté válik menten, ha csákóját bántani merik. Most már csak nevetik, guntt üznek belőle, rossz

tréfákkal zaklatják, de senki sem bántja. Ki volt Bolond Istók? Mi a neve? Honnan származik? Senki sem tudja, talán ő maga sem. Ahányszor kérdezik más és más nevet mond, hol Árva Jánosnak, hol Magyar Miskának, máskor Bujdosó Bálintnak nevezi magát. Azt sem tudják igaz-e a mendedonda, hogy csendőrként a székely hadsereggel harcolt a Királyhágón, hogy a brassói fellegvárban raboskodott és ott verték ki az eszét belőle. Csak tudjuk, hogy van, hogy pontosan tavaszi rügyfakadáskor, őszi lombhulláskor megjelenik és maga köré gyűjti a gyerekeket és mesél nekik.

Igyekszem hát most ki a temetőkertbe, ahol magafaragta sipján furcsa, bánatos nótákat furulyáz és mesél... de milyen meséket mesél! Femérlő fiáról, az ujra és újra születő Harcosról, aki egyszer visszatér fehér lován... az is lehet, hogy nem is keletről, de nyugatról jön, csak várni kell, csak bizni kell és hinni, mert a hit hegyeket mozdit el helyéről! És nap-számos fiutól grófkisasszonyig, szájtátva hallgattuk Bolond Istók csodálatos meséit, hittünk és biztunk rendületlenül.

Honnan jött? Hova tűnt el Bolond Istók? Senki se kérdezte és ő a nagy mesemondó sohase beszélt magáról. Az azonban biztos, hogy meséi folytán többet tanultunk a magyar történelemből, mint kisebbségi iskolánkban szegény tanítónk taníthatott nekünk.

Apáink néha csóválták fejüket... amikor megtudták, hogy soha senkitől se fogad el pénzt: mert nem ember az már, aki meg nem szolgált pénzt fogad el — mondogatta — és aki nem becsüli meg magát, az nem érdemli meg, hogy mások megbecsüljék. Így, ha pénzre volt szüksége, vagy éhes volt, betelepedett válogatás nélkül magyar, oláh vagy zsidó családhoz, meghozta a tartályba a vizet, kitisztította az istállót, kimiskárolta a kapannak szánt kakaskákat és beszélt hun magyarul, hun székelyül, hun olá hul. Még szászul is tudott, nem is beszélve arról, hogy a jidisch németet is értette.

A fejcsóválás azonban mindig abbamaradt, mert időnként valami nagyon bolondot tett Bolond Istók! Vagy megdézsmálta a primprétorné feltveőrzött kakasának farktollait, vagy felmászott a Bethlen vár romtoronyába, mert "ellenséges király hadserege tör életemre!" Ott ült két nap, két éjjel, míg végül a tüzoltók szedték le a hosszú létrájukkal. Bizony, bolond volt Bolond Istók, menthetetlenül bolond!

Aztán egyszer, nagy vásár volt éppen, s se szó, se beszéd, piaci kosaramból elemelt egy-két koránérő körtét és boldogan bóklázva majszolni kezdte. Nevettem volna, ha acélszürke szeme nem néz rám olyan parancsolóan, így csak bámulva hallgattam parancsát:

— Mondjad meg az őrnagy urnak, hogy Kolozsvárról figyelik. Most oda megyek, hogy tudjátok kitől féljetek!

Igy csak bámultam, de engedelmesen elmondtam apámnak mindent.

Szegény! Egész elfehéredett, úgy suttogta maga elé: — Hát mégis? ... Irgalmas Isten! ... Hát vannak még hősök? ...

Nem is lett semmi bajunk. De utána sokáig hírét se láttuk Bolond Istóknak, kerülté házunk táját is. De jó volt tudni, hogy fáradhatatlanul járja Erdély hegyeit és völgyeit, a kis eldugott magyar falvakat és vigyáz...

Év telt évre ... és a napkeleti fehérlovas csak nem jött napnyugatról ... Felnőttünk, felcseperedtünk és beletörődtünk a kisebbségi sorsba. Tudtuk, mindannyiunkon mulik, meddig lesz magyar világ Erdélyben és kicsi és nagy nem várt csudát, csak kicsiben, nagyban megtette kötelességét.

Választás volt Erdélyben. Először lépett prondra a Magyar Párt. El kellett vinni a hirt minden eldugott kis magyar faluba, pásztor-kunyhóba, hogy ezen és ezen a napon jöjjenek be a városba és szavazzanak erre és erre a listára. Még szórvány helyen is volt kilátásunk, hiszen a szavazás előfeltétele az irni, olvasni tudás volt. Már pedig majd minden magyar járt iskolába, de a románság zöme, bizony nem. Figyeltek azonban minden férfit, ki merre utazik? Postán ki, mit és hova küld? Így hát megmozdultunk mi magyar ifjuság. Egyszeriben iskolakerülők lettünk, kiürültek a kolozsvári gimnáziumok, mentünk csapatostul, vagy egyenként kirándulni. Mennél messzebb, annál jobb!

Három szín magyar falu lapult meg a nagy hegyek között. Utjuk sem volt. csak ökrös szekeren, vagy gyalog érheté el az ember őket és az almánálomiak, magyardécseiek és omlásaljaiak jó magyarok voltak, ezer egynéhány szavazatot jelentettek.

Elő tehát a hátizsákkal és neki a hegyeknek. Öten voltunk, öt nagy diák és énekeltünk vigan, mint akiknek semmi rejteni valójuk sincs. Igen ám, de az omlásaljai út megint elzáródott "földcsuszamlással", pedig esőzések se voltak! No, de történtek ilyen csodák akkoriban Erdélyben. Mentünk hát kerülővel hegynek fel, völgynek le. Hiába mentünk. Sziguranca állta az utunkat: "Életveszélyes, erre senki sem mehet!" Kétségbeesve néztünk körül ... A tuloldalón a hegy meredekén viharvert alak kapaszkodott felfelé.

— Hát annak szabad?!

— Á! Az csak bolond! Azért nem kár! De értetek dumnesarék ... Csak menjetek szépen haza. Aki otthon ül, annak nem lesz bántódása!

Ballagtunk hát hazafelé nagy szomoruan, vissza, visszanézve. És földbe gyökerezett a lábunk. A hegygerincen, a megszépítő messzeségben, feketén rajzolódott fel a világos égre az örködő magyar csendör kakastollas alakja!

— Erdély lelke ... suttogta egyikünk, mig a másik fásultan mormogta:

— Csak Bolond Istók az!

És én hallgattam. Mert hej, megtanultunk hallgatni mi, kisebbségi ifjuság, még barátaink, még munkatársaink, még önmagunk előtt is.

A szavazás napján sárosan, kimerülve az egész éjszakai gyaloglástól, a szavazó urnák elé vonult Málom, Décse, Omlásalja minden szavazó polgára, férfi és nő, öreg és fiatal, még a betegeket is hozták ölbe, hátan, hordágyon. No végig is zaklatták az "urakat": kihallgatás, behívás, ki merre járt, hol volt? Mit csinált? Mit nem? . . . Csak Bolond Istókot nem kérdezte senki. Vigan vacsorázott a szigurancán — az őrmesternének hozott saját költésü lidérctojásból készült gyogyirt, köszvénye ellen.

Azóta sok víz lefolyt a Szamoson. Olyan messze estünk fatornyos hazánktól, hogy még az emlékezés is elfárad, mire odaér. Hirt se hallunk és amit hallunk, az csak szívünket, lelkünket fájditja. De csendes éjszakákon visszakísért a mult. Jó gondolni rá, hogy Erdély bércein: itt valahol, ott valahol, örködök járják a végeket . . . Hiszem és tudom, hogy a tetszhalott Erdély fölött még most is ott örködik a magyar csendőr . . .

A NAGYKÁTAI CSENDŐRÖK

Az utolsó küzdelmes hetek, hónapok, reménytelen harcok idejéből írom le az alábbi hiteles történetet hős csendőr Bajtársinkról.

1944 decemberében a budapesti 8-as légvédelmi ezred vontató százada parancsot kapott, hogy egy elakadt légvédelmi üteget vontasson be Budapestre, Vecsés határából. A vontató század feladata végrehajtása közben a vecsési országoton Budapest felé tartott, mikor egy előretörő erős szovjet harckocsi ezred körülzárta a légvédelmieket. 120 magyar állt szemben több mint 600 szovjet lövéssel. A légvédelmieket parancsnoka V-y Ignác fhdgy. parancsot adott az ágyuk megsemmisítésére, hogy ha azokat már megmenteni nem lehet, ne kerüljenek használható állapotban az ellenség kezére. Ez meg is történt. Utána megpróbálták kitörni a szovjet gyűrűből, de nem sikerült. Rövid tüzharc után a vontató szd. 120 emberének 3/4 része hősi halált halt, vagy megsebesült. V-y fhdgy. is a hősi halottak között volt. A megmaradt 38 honvéd fogságba került és beteretlék őket egy közeli tanya nagy pajtájába, melynek kapuit rájuk zárták és eltorlaszolták. Keserves, aggodalommal telt éjszaka volt. Tehetetlenül várták a sorsukat, lelkileg is megtörve a sok elesett bajtárs miatt.

Másnap reggel az életben maradt 3 altisztet egy szovjet őrnagy elé vezették, aki tolmács útján felszólította őket, hogy a szovjet hadsereg propaganda hangszóróin beszéljenek a Budapestet védő magyar honvédekhez;

hogy tegyék le a fegyvert, adják meg magukat. Az altisztek erre nem voltak hajlandók, mire a szovjet őrnagy Kovács hadapród-örrmester pisztolyával ott azonnal agyonlőtte. A másik két altisztnak 24 órai gondolkozási időt adott azzal a megjegyzéssel, hogy ha nem fogadják el a feltételét és másnap nem hajlandók beszélni a budapesti védőkhöz, akkor úgy őket, mint a többi foglyot kivégezteti. Ezután visszakísértette a két altisztet a többi fogolyhoz.

Kétségbeejtő, szörnyűséges helyzetben voltak. Ha beszélnek, árulókká lesznek, ha nem, mind a 37-üket kivégzik, mint ahogy intő példának ezt Kovács hadapródon a szovjet őrnagy végre is hajtotta. Egész éjszaka azon tanácskoztak, hogy lehetne megszökni? Ez azonban lehetetlennek látszott, mert a tanya körül 20-25 harckocsi és mintegy 200 orosz gyalogos ólalkodott, amit az itt-ott akadt nyíláson leskelődők állapítottak meg. A fogoly honvédek dicséretére legyen mondva, egyik sem kérte E. őrmestert és B. szakaszvezetőt, hogy teljesítsék az árulásnak minősíthető parancsot. Hajnal felé mind a 37-en megfogadták egymásnak, hogy történjen bármi, árulók nem lesznek.

Igy várták a már elkerülhetetlennek látszó beigért sorsukat a foglyok, mikor távoli, sűrű fegyverropogásra figyeltek fel. A remény sugara megcsillant előttük. Megsegít a magyarok Istene! Nagy volt az izgalom és a tehetetlenség miatti keserűségük, hogy fegyver nélkül nem tudnak beavatkozni a már nyilvánvalóan megindult támadásba. Majd később a tanyán is izgatott futkosás, kiabálás támadt és nemsokára a harckocsik begyújtását és elindulását hallották, de ez még nem jelentett szabadulást, felmentést. A fegyverropogás azonban közeledett, amit a bezárt foglyok feszült izgalommal figyeltek. Később már a tanyán is lövöldöztek, s a pajta őrsége ordította. A honvédek az eltorlaszolt kapukhoz rohantak, s azon dörömbölve, mindenki egyszerre kiabált: "honvéd, honvéd!" — arra gondolva, hogy németek támadták meg a tanyát és ezt a szót ők is csak megértik. De ahhoz még korán volt!

Kint a harc egyre hevesebb lett. A pajta körül védekező oroszok egyike a magasan lévő eresz nyitott része alatt egy kézigránátot dobott be, de az szerencsére a préselt szénabálák közé esett, de így is istencsudája, hogy senki sem sebesült meg. A széna füstölni kezdett, de a bennéghetés veszélye nem sokáig tartott, mert mindenki odarohant és taposta szét a füstölő részeket. Ugyanekkor egy erős hang, még a fegyverropogást is tulharsogta: "Merre vagytok fiuk?" "Itt, itt a pajtában" kiabálták a légvédelmieket. "De be vagyunk zárva!" Majd csakhamar jött a megváltást jelentő válasz: "Ne zajongjatok! Csigavér! Itt vagyunk bajtársak!" Mikor ezután az ajtó kitárt, 5 csendőr állott ott mosolyogva, sárosan. A többiek pedig a tanyán szedték össze és terelték egybe az elbujt oroszokat.

Férfi férfinak annyi ölelést és csókot még nem adott, mint a 37 honvéd a kiszabadító csendőröknek. Majd pedig, mikor a tanya körül elszórtan még védekező ellenséget leküzdötték, 74 foglyot zártak ugyanabba a pajtába, köztük a minden ízében reszkető gyilkos őrnagyot is.

A honvédek jelentették az előző napi harcukat, nagy veszteségüket, elfogatásukat, s azt, hogy az őrnagy agyonlőtte Kovács hadapródot. Kegyetlensége miatt bizonyára megkapta a méltó, megérdemelt büntetését.

A csendőrök parancsnoka azután elmondta a honvédeknek, hogy kerültek ők ide? Kora hajnalban őrjáratban volt kerékpáron tizedmagával, amikor egy földműves ember megállította őket és elmondta, hogy ezen a tanyán oroszok vannak, sőt ő előző nap azt is látta, hogy elfogott magyar katonákat kísértek ide. B. András alhadnagy volt ez az idős kiváló csendőr, aki azután folytatta, hogy milyen intézkedéseket tett a hir vétele után. Két kerékpárost Vecsésre küldött segítségért, kettőt pedig a németekhez. Ő hatodmagával azalatt, míg a segítség jött, megfigyelés alatt tartotta a tanyát, majd a megérkező parancsnoknak jelentette a helyzetet. Vecséről a visszavonult nagykátai csendőr század 100 csendőre jött és 4 német harckocsi, a tanya elfoglalására. A németek a szovjet harckocsikat maguk után csalták, a 100 csendőr pedig megtámadta a tanyát. "A többit már tudjátok fiuk", fejezte be rövid közlését B. András alhadnagy.

Katonai szellemtől áthatott 100 rámenős magyar csendőr, 4 órás tűzharcban, csekély veszteséggel, 37 orosz, köztük 2 főhadnagyot megsemmisített, 74 foglyot ejtett, 4 teherautót és 1 táborikonyhát zsákmányolt, de mindezek felett 37 magyar honvédet mentett meg a biztos haláltól.

A magyar csendőrök itt is öregbitették magasztos hirnevüket és bizonyították, hogy nemcsak a békeportyázáshoz, hanem a kemény harchoz is értenek.

Amilyen boldogak voltak a fogságból szabadult honvédek, olyan büszkék lehettek a csendőrök is a hősiess, lendületes és eredményes támadásukért.

B-i László

a volt budapesti 8-as légvédelmi
ezred szakaszvezetője.

TALÁLKOZÁS

A Kanada és U.S.A. közötti határátlépési rendelkezések nem egyformák. Így mi, szerencsésebb Egyesült Államokbeli halandók, a bevándorláskor kapott u.n. zöld igazolványunkkal már akár a következő héten is átléphettük az országhatárt vonaton, vagy autóval a buffalói vámnál. Büsz-

kélkedve éltünk is vele. Itt a forgalom különösen nyáron a hétvégeken elképesztő méretű, részben a hét világsoda egyikét, a Niagarát látogatók, részben a miatt, mert a két nagy magyar város, Cleveland és a tuloldali Torontó között kocsival ez a legrövidebb út. Ilyenkor a vámosoknak akad dolguk, de az utasnak nem lehet oka panaszra, mert nem sokat kellemetlenkednek. Innen menve, az igazolványt megnézik, abban nincs pardon. Igy, aki otthon felejtette, mint egyszer H. bajtársunk, az rostokolhat a vám-nál, amíg utastársai kicsodálkozzák magukat a vizesés kanadai oldalán, ahol talán egy-két pohár sört is felhajtának a letessékelt, így méltán bosszankodó barátjuk egészségére és visszafelé felveszik őt nagy mérgével terhelten. A kocsikat úgy ahogy átnézik a fennálló vámvédelem érdekében, ezért néha a csomagtartót is felnyitják, de az egész nem veszedelmes.

Ezzel szemben a kanadaiak csak akkor léphetnek az "Igéret Földjének" erre a részére — utlevél nélkül — ha már állampolgárok, ami kereken 5 esztendő s vároka zást jelen.

De nekik is elérkezett ez a várva-várt idő és így történt, hogy polgárjoga alapján Sz. bajtársunk első utja Clevelandba vezetett, hogy itt meglátogassa jóbarátait, felkeresse bajtársait, köztük öreg — most gyárimunkás — volt parancsnokát. Éjfélre járt az idő, amikor a még ismeretlen magyar negyedben az egyik utcába fordul, ahonnan ugyanakkor kanyarodik ki egy másik kocsí. Meleg nyári éjszaka, mindketten nyitott ablaknál, szokás szerint félkönyökkel kint vezetnek, a fordulat miatt lépésben. Sz. bajtársunk egy pillanatra megáll, — mire a másik is fékez —, majd átszól a félméterre lévő férfi vezetőhöz, hogy hát "Kud ju tell mi . . ." érdeklődik a keresett utca után. A kérdezett a legnagyobb nyugalommal magyarul szól vissza eképen:

"Jó irányba hajt százados ur, az első keresztutca az, amit keres!"

"Hijjnye a nemjóját, hát honnan ismer maga engem?" kiált át indokolt meglepetéssel kanadai bajtársunk.

"Én J. őrmester vagyok és százados ur volt a parancsnokon U-on!"

Kedves meglepetés 12 év után!

Kicsi a Világ!

IV. CSALÁDI ESEMÉNYEK.

Megrendítő hirt kaptunk Kanadából Szathmáry K. bajtársunktól, kinek családja Welland városban él. A múlt év október végén a kiváló tanuló, vallásos, cserkész kisiúk, a 12 éves Zsombor, rejtélyes körülmények között hirtelen életét vesztette. A nyomozás eddig még nem vezetett eredményre.

Angliából most érkezett hír szerint Kultsár L. bajtársunk felesége hosszú, kinos szenvedések után a múlt hónapban elhunyt.

Mindkét családnak őszinte bajtársi részvétünket fejezzük ki.

Néhai Németh Pál bajtársunk leánya Zsuzsa és Hehs Vilmos Ákos ez év január 20-án tartották esküvőjüket, amelyen az Egyesület számos tagja résztvett.

Juhász Béláéknál megszületett a második kisfiu.

V. Megay Lászlóékhoz megérkezett az első unoka, Istvánka. Mindhárom család clevelandi.

De tengeren, sőt tengereken tuáról is van egy kedves hírünk. Barcelónából, Berzeviczy L. bajtársunk leányát Xéniát feleségül vette dr. Luxéder Ferenc, Ausztrália.

Az Egyesület nevében valamennyiüknek sok örömet, boldogságot kívánunk.

Könnyen tragikussá válható, de végül is szerencsésen végződött súlyos baleset érte P. J. bajtársunkat Clevelandban, akit munkájába igyekezve, egy autó elütött, s csak hajsza!l hijja, hogy egy autóbusz át nem ment rajta. Most már hála Istennek tréfálkozhatunk ezen, hogy öreg lovascsendőr koponyája keményebb volt a clevelandi aszfaltnál és hogy, biz' ez nem orosházai forgalom, — mert varratokkal diszitve bár, de felépült. Teljes javulást kívánunk bajtársunknak.

V. SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A szerkesztő bizottság közlései.

Az E. É. 1. száma általános meglegedést váltott ki. Sok bajtársunk meleg szavakkal üdvözli azt, mint amire már nagy szükség volt. Munkánk elismerését ez uton is köszönjük. Jó érzés tudni, hogy igyekezetünket értékelik, kitűzött céljainkat helyeslik. Ezek közül hozunk néhány kivonatot.

Z. A. bajtársunk írja: "Igazán nagy örömmel tölt el, hogy hagyományaitokat ily meleg szívvel őrzitek... Tegyétek is csak ezt továbbra is odaadással, mert csak ezzel a szoros katonai összetartozandóság érzetével tudjuk elnyomott Hazánkat, Népünket eredményesen szolgálni..."

N. J. "... az E. É. összetartásunk, egybetömörülésünk apostoli láncszeme... szerkesztése, kivitelezése jó kezekben van... le a kalapot előtte!"

V. K. J. "... szép, jó munka, szívből gratulálok! Isten éltessen és segítsen Mindnyájakokat, akik önzetlen fáradozástokkal ezt, s főképen a "Közösség" megteremtését keresztülvittétek... nagy szükség volt rá!"

H. K. "... gratulálok minden tekintetben! Gyönyörű volt az Uz-völgyi visszaemlékezés! Ilyent szeretnék még többet olvasni!"

Dr. B. I. "... az E. É. nagy meglepetés volt! Hatalmas munkát végeztetek... szívből gratulálok és a további munkára a Mindenható áldását kívánom!"

B. A. "... a meghatottságtól könnyeztem, mikor a 17 éve nem látott otthoni Cs. Lapok kisebbitett mását megkaptam. De még jobban meglepett a Lap tartalma, melyből egy helyesen felépitett és a legszebb irányban folyó egyesületi élet, egy olyan építő-alkotó munka tűnik ki, mely a mi katonai és csendőri erényeinkben és egyéb ősi tradícióinkon alapszik. Ennek az eredményes munkának legszebb megnyilvánulása maga a Lap, mely mind-ert másról élő bajtársainknak hírül viszi, s így ébren tartja bennük a magasztos eszméket. A jó Isten áldását kérem munkátokra... folytassátok azt töretlen hittel, a csak szépet és jót hirdető szellemben, mint azt az 1. szám mutatja!"

I. E. "... az E. É. célkitűzései helyesek... minden vérbeli csendőr csak hálával, köszönettel, elismeréssel adózhat odaadó, lelkes munkátokért... Ez a kiválóan szerkesztett lap össze fogja tartani a szétszórta élő bajtársakat..."

Sz. A. "... igen nagy szükség van a lapra... hirdetni fogja, hogy merjünk magyarnak maradni... szükséges az irányítás... végezze ezt a feladatot az ujságunk... vezessen bennünket új utra... példát kell mutatni hazafelé, ahol várnak bennünket... hirdesse az együvértartozásunkat, egymás megbecsülését és szeretetét..."

T. K. "... az E. É. megjelenésének nagyon örülök... igazán csendőr kifejezésekkel telt, gondosan összeállított... kérek elosztásra még néhány példányt..."

B. Zs. "... mélységes örömmel vettem az E. É-t, de még nagyobb öröm és büszkeség töltött el annak elolvasása után... Bajtársi együttérzéssel gratulálok a nemes gondolathoz és a kivitelezéshez... felmérhetetlen előnyt és erőt kölcsönöz a Családi Közösségnek... Csendőrségünk történelme arany betűkkel fogja ezt a tevékenységteket méltatni..."

T. E. "... nagy öröm az E. É. megjelenése. Mindnyájunk vágya teljesült a megszületésével... a jó Isten adjon erőt, kitartást a munkátokhoz, hogy hosszú időn át hirdesse élni-akarásunkat, a bajtársi szellemet, a kitűzött célt."

Dr. R. B. "... a Közösség E. É-t megkaptam. Köszönetem küldöm érte. Örömmel üdvözlöm ezt az új kezdeményezést és azt — a távolság adta lehetőséghez képest — a magam részéről is támogatni fogom..."

V. H. I. "... mélységes meghatottsággal vettem a kezembe a számüztetésünkben Amerika földjén készült csendőr ujságot. Köszönöm a figyelmet és gratulálok a M. Cs. Cs. K. minden tagjának a rendkívüli fejlődés és eredményért... a bajtársi összefogás gyönyörű és páratlan példája..."

Válaszok. S. I. Ausztria. Köszönet a két beteg bajtárs címéért. Segélyezésre előjegyeztük, s az E. É. 1. számát elküldtük a részükre. Kérjük Bajtársunk további támogatását is. Egyéb kérdéseire levélben adunk választ.

(A 16-ik oldal folytatása)

T. J. Ausztria. T. G. tudomásunk szerint Ausztráliában él, közelebbi címét még nem tudjuk. M. I. még 45-ben hazament Pockingból. Más hírünk nincs róla.

N. F. Német o. Segítségét, címeket köszönjük. Részletes válasz levélben megy.

G. A. —"— A kért 10 példányt hajópostával küldtül el címére.

N. K. —"— Az 1. sz-ban elmitett pesti adás szövegét levélben küldjük.

B. F. Francia o. Köszönjük a címeket és az ígért további segítséget.

Dr. R. B. Javaslat a Kgy. elé kerül, döntésről értesítést adunk. A címeket köszönjük. Számukra E. É.-t küldtünk. Kérjük a két "csendőrek" életkorát.

T. K. Tartalmas, érdekes és a 15 \$-os csektől eltekintve is értékes levelét köszönjük. M. I. bajtársat felvettük alapító tagjaink közé. Az egymás leleményes igazoltatására még visszatérünk egyik számunkban.

Kérelem. Az Egyesület részére küldött leveleken, de különösen a csekkeken (a beváltás könnyebbsége miatt) angolul kérjük feltüntetni az Egyesület nevét, tehát: Family Society of Hungarian Veteran Gendarmes.

Helyesbítés. Az 1. számunk 18. oldalán említett Juhász bajtársunk rendfokozata nem őrm., hanem zászlós volt, miután 1944-ben mint alhdgy. letette a csendőrtisztviselői vizsgát.

Minden Bajtársra az Isten áldását kérve,

meleg üdvözetet küld
a szerkesztő bizottság.

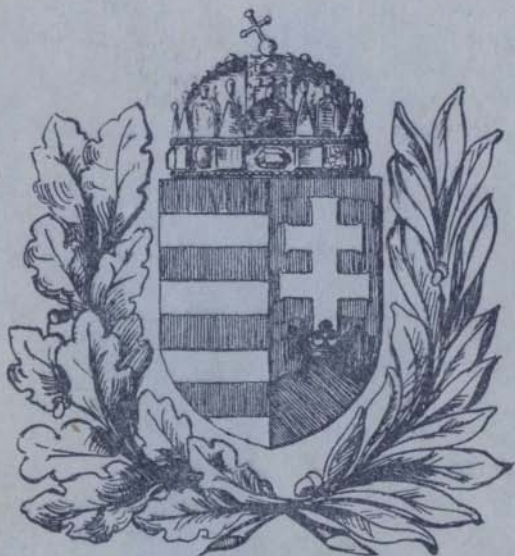
EGYESÜLETI ÉRTESÍTŐ

Kiadja: a Magyar Csendőrök Családi Közössége

Szerkeszti: a Sajtó és Szerkesztő Bizottság

---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában!
Ámen.*